

Förord

Barnen är vår framtid

IRÉNE A. FLYGARE

Vi är alla historiens barn. Den levda värld vi finns i har vi ärvt från tidigare generationer. Tillsammans bygger vi vidare på den. Vi som lever nu har facit till historien och kan ana sträckningen bakåt av de vägar som lett oss hit. Svårare är att veta hur vi ska bygga framtidens. Vi som lever nu kan lika lite som våra förfäder veta vilka framtida effekter våra handlingar, val och tillkortakommanden får. Inför framtiden famlar vi, liksom de, i blindo. Ändå måste människan gå vidare.

När det landsomfattande museiprojektet Framtidstro lanserades inför millennieskiftet diskuterade vi på Upplands-museet hur begreppet framtidstro förhåller sig till historien. Hur länge har människor trott att de kan planera och påverka en framtid som de själva inte kommer att uppleva? Inte särskilt länge var det svar vi enades om. Som kulturhistoriker hade vi också svårt att förstå framtid

annat än något som ännu inte existerar. När framtid bli verklighet är den redan omvandlad till nutid och ganska snart blir den dåtid.

Men människan har inte levt endast för dagen, utan föreställt sig att händelser kommer att ske längre fram i tiden. En sådan tanke uppkommer antagligen osökt när människor ser sina barn. Alla förstår att om inget oförutsett händer kommer barnens liv att sträcka sig längre fram i tiden än föräldrarnas. Vi tänkte oss därför att barn representerar framtiden på ett konkret sätt och har kanske så gjort under historien. Generation följer på generation. Vi valde därför ett barnperspektiv för vårt projekt och kallade det Barnen är vår framtid.

För att hantera det hela i utställningens form valdes tre perioder som i historiens ljus framstår som formativa brytpunkter i Uppland. Kristnandeprocessen under 1000-talet, järnhanteringens nydaning

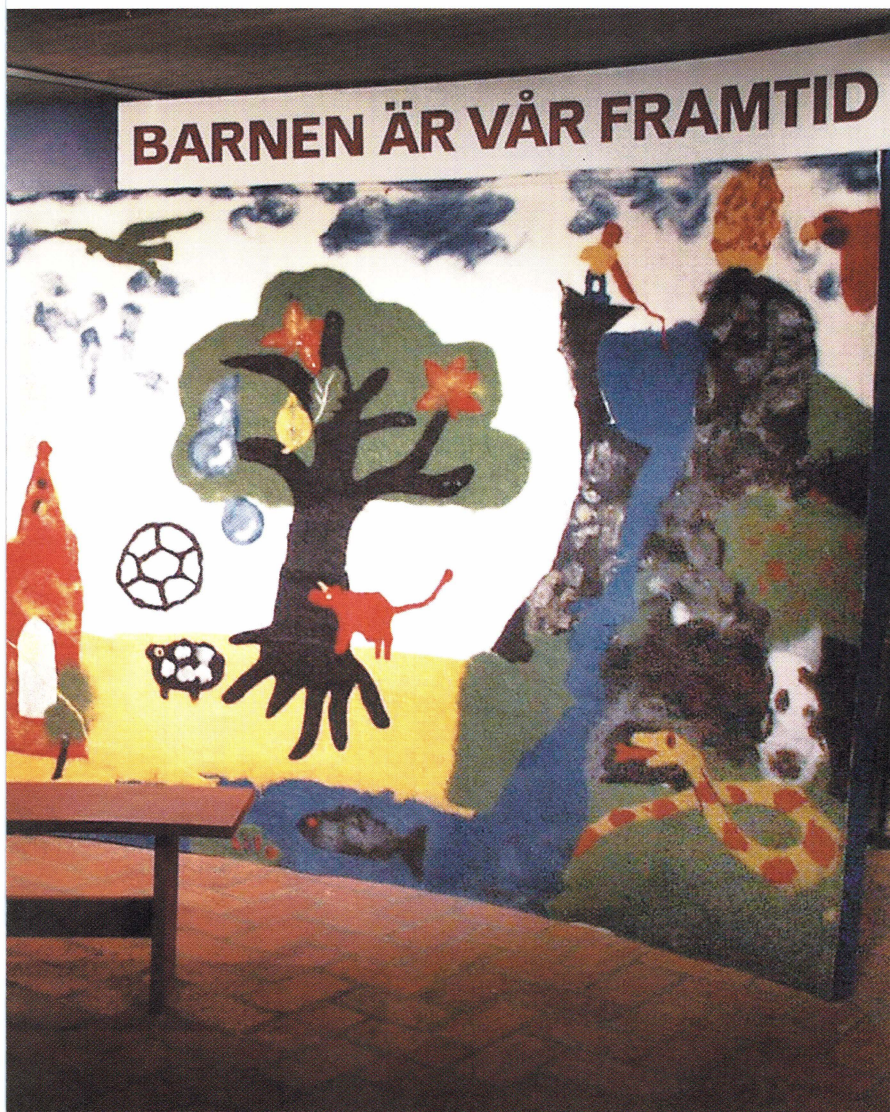
under 1600-talet samt jordbrukets och landsbygdssamhällets omvandling under 1800-talet. Till detta lade vi också vår egen tid kommenterad av de unga människor som blev myndiga år 2000.

Dessa fyra teman återkommer i årsboken Uppland 2000 i form av fyra artiklar skrivna av forskare och fackmän. I de tre första artiklarna handlar det kanske inte lika tydligt om barns villkor som i utställningen. Snarare hur vuxna människors agerande påverkat villkoren för kommande generationer.

I arkeologen Per Frölunds artikel kommer vi att möta hur vuxna mitt i ett religionsskifte hade att ta ställning till det döda barnets framtid. Historikern Anders Florén belyser hur valloninvandringen medförde behov att för framtiden konstruera en vallonsk identitet, vilken fördes vidare från en äldre generation till en yngre. Agrahistorikern Iréne A. Flygare beskriver hur jordegendom som en framtida resurs kunde splittra familjens generationer och orsaka konflikter mellan kvinnligt och manligt. I etnologen Katarina Ek-Nilssons artikel får vi en inblick i hur dagens ungdomar orienterar sig mot framtiden, men också hur vi vuxna föreställer oss ungdom.

Iréne A. Flygare
Redaktör

Redan på förmiddagen den 18 september 1999 samlades Upplandsmuseets "framtidsgrupp", bestående av barn, ungdomar och vuxna, totalt 40 personer, för att diskutera viktiga framtidsfrågor. Resultatet av grupp-samtal, tankar och visioner gestaltades under kvällen och natten (KulturNatten) i en jättestor tovad bonad av ull. Efter omfattande arbete med trampning och rullning framträdde så småningom resultatet – en färgstark och fantasieggande konkretisering av begreppet framtidsstro. Natur, miljö och djur är framträdande inslag tillsammans med symboler för fritid, gemenskap och fred på jorden. Den stora bonaden (5.25 m x 2.20 m) utgjorde entrén till utställningen "Barnen är vår framtid" i Upplandsmuseet. Foto: Bengt Backlund.